

Kommunplan 2014-2016

Omvärldsanalys och verksamhetsförändringar för verksamhetsområden (kapitel 5)

UTKAST 2013-02-28

tyresö kommun

Kapitel 5.

Verksamhetsområde nr 1. Plan och exploatering

Verksamhet och syfte

Till mark och exploatering hör bland annat projektering, exploatering och förvaltande av kommunens mark. Stora projekt är Tyresö Centrum, Strandängarna och omvandlingen av kommunens östra delar från fritidsbostäder till permanent bebyggelse.

Till planerhetens verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs både på en strategisk nivå genom översiktlig planering och mer konkret genom framtagandet av detaljplaner i samarbete med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar.

Centrum

Fortsatt utveckling av Tyresö centrum där bostäder, handel, parker, idrott och kultur integreras och tillsammans bidrar till att skapa en attraktiv mötesplats för alla Tyresöbor. Denna utveckling kräver långsiktighet och en klar strategi där ett effektivt markutnyttjande ur alla aspekter styr placeringen av olika typer av verksamheter. Nya bostäder ger de ekonomiska förutsättningarna för utvecklingen och bör i första hand ges de mest centrala lägena där markpriset är som högst. Förskolor kan rymmas i bottenplan på bostadshus utan att tumma på kvalitet vare sig på lokaler eller gårdar. Kulturhus och biograf är positiva inslag i en stadsmiljö och kan relativt enkelt passas in i ett centralt läge i anslutning till centrumbyggnaden. Mer skrymmande verksamheter såsom ishall kan, när de ekonomiska förutsättningarna finns, flyttas till ett något mer perifert läge. Ett alternativ kan även vara bygga ut befintlig ishall vid Trollbäckens IP. När höghuset är färdigbyggt kan Dalgränds nya sträckning dras fram emot Bollmoravägen. Forellskolan rivs när Nyboda skola står färdig för att lämna plats för bostäder.

Östra Tyresö

Utbyggnaden av östra Tyresö är ett omfattande arbete där en mängd olika aspekter måste vägas in och hanteras för att nå ett bra slutresultat. Framför allt i de etapper som inbegriper huvudvägar är det en stor logistisk utmaning att hantera en utbyggnad samtidigt som de boende ska ha en dräglig trafiksituation. Områden att kunna hantera massor på är av största miljömässiga och ekonomiska vikt för att detta omvandlingsarbete ska vara möjligt. Planering och utbyggnad sker samtidigt på flera fronter, eventuellt kan en sjövättledning till de yttre delarna av Brevik ytterligare påskynda arbetet. De närmsta åren kommer etapp 7 och 9 kunna byggas ut parallellt med att planarbete bedrivs i etapp 8, 10 och 11. Under 2012 och 2013 kommer ”tillfälliga” planbestämmelser med 105 kvm tas fram för de områden som inte kommer att få de permanenta planerna inom de närmaste åren, men som kan uppvisa god grundvattentillgång och för vilka en godkänd avloppslösning kan ordnas. Inom yttre Brevik kommer även Ällmora att ingå med denna tillfälliga lösning.

Trollbäcken

Planerna i Trollbäcken är i flera fall gamla och i vissa fall föråldrade. En ambition är att de kommande åren genomföra en översyn och nyplanering av dessa områden

Huvuduppgiften för mät- och kartenheten består i att vara del av eller stödja andra verksamheters myndighetsutövning och övrig verksamhet. Mät-, kart och GIS-verksamheten utför kommunens uppgifter i den nationella informationsförsörjningen (t.ex. adressättning). Verksamheten är till viss del reglerad genom lagar och förordningar, bl.a. Fastighetsbildningslagen, och Plan- och bygglagen. I enhetens uppdrag ingår att:

- Förvalta och tillhandahålla kommunens kartsystem och geografiska databaser.
- Utföra myndighetsrelaterad kart- och mättningsverksamhet
- Att ansvara för kommunens mät-, kart och GIS-samordning samt uppdragsverksamhet inom dessa områden.

Omvärldsanalys

Med syftet att ge förutsättningar för en ökad bostadsbyggnation har en mängd olika utredningar och regeringsuppdrag startats inom plan- och exploateringsområdet. Det gäller exempelvis översyn av byggfrågor i syfte att underlätta bostadsbyggandet, förslag till ny lag om kommunens bostadsförsörjningsansvar, förslag till nya gatukostnads- och exploatörsbestämmelser, förenklade regelverk för smålägenheter, förslag till ny plan- och bygglovstaxa från SKL, vinstdelning vid expropriation med fokus på mobilmaster, utvärdering av den kommunala markanvisningsprocessen samt utredning kring hyresrättens förutsättningar. Andra förändringar som påverkar kommunen redan nu är reglerna om arbetsmiljöansvar. En fortsatt koncentration av befolkningen beräknas till de tre storstadsregionerna. Runt 2025 kommer av allt att döma mer än halva Sveriges befolkning att bo i Stockholms, Göteborgs och Malmös lokala arbetsmarknads-regioner.

Boverket har på regeringens uppdrag arbetat fram en ny vision, Sverige år 2025.

Den lyder; ”I Sverige år 2025 finns vardagslivet nära bostaden och vi går, cyklar och rör oss mer i den alltmer funktionsblandade staden. De flesta av oss bor i storstadsregionerna, vilka växer i orter längs kollektivtrafikstråk. De regionala högskoleorterna växer och våra dagliga resor underlättas av snabba förbindelser i och mellan regionerna. Vi bygger endast miljöanpassade byggnader och privata företag står för en större andel ny infrastruktur i områden med goda råvarutillgångar.”

I tolv Sverigebilder visar Boverket vägar för framtidens fysiska samhällsplanering. Bilderna visar på den riktningssändring som krävs för att vi

ska nå det hållbara samhälle år 2050. Ett samhälle som de nationella målen anger och som Tyresö i sin översiktsplan ska ta hänsyn till enligt PBL.

Upphandling av nytt kartsystem.

De åtta kommunerna på Södertörn har sedan flera år en ingående samverkan när det gäller t ex strategi för spridning av GIS. Inom samverkan pågår nu upphandling av en gemensam plattform som ska innehålla såväl lagring av geodata som tjänster för att uppdatera och tillgängliggöra geodata.

Upphandlingen beräknas vara klar under 2012 och den nya plattformen tas i drift under 2013. Detta kommer att ha stor inverkan på all verksamhet inom mät- och kartenheten och kommer även att påverka andra användare av geodata inom kommunen.

Mål att uppnå 2014

Mål 1

Vid utgången av planperioden finns ett samrådsförslag till en ny översiktsplan som utgår från kommunens vision för 2030

Väsentliga förändringar

Ansvar och budget för kulturbyggnader såsom Kumla Herrgård, Prinsvillan, Uddby gård och flertalet torp flyttas från mark- och exploateringsenheten från och med 2013 till andra delar av kommunens organisation.

På planenheten planeras inga verksamhetsförändringar.

Förutsatt att pågående upphandling av ny GIS-plattform går igenom kan implementering av upphandlad GIS-plattform och avveckling av gamla system genomföras under 2013-2014. Införandet medför att enheten kan inrikta sig på kärnverksamheten utan att behöva lägga arbete på drift av kartsystemen. Det innebär även att upplärning i de nya systemen och verktygen kommer att krävas. I och med att GIS-plattformen är gemensam med övriga Södertörnskommuner så finns det möjlighet till utbyte av erfarenheter och kunskap mellan kommunerna.

Verksamhetsområde nr 2. Væghållning och park

Verksamhet och syfte

Ett rent, tryggt och säkert Tyresö i utveckling arbetar hela Gatu- och parkenheten.

Gatu- och parkenhetens verksamhet syftar till att ha bra framkomliga vägar med bra beläggningar och bra belysning allt för säker trafik både för fotgängare och bilister. Gatusektionen bidrar även till utveckling i nya detaljplaner.

Parksektionens huvudsyfte är att vårda och utveckla våra parker och grönmiljöer, inom detta område ryms även utveckling av våra lekplatser i bemärkelsen säkerhet, tillgänglighet och lekvärde. Parksektionen deltar också i detaljplanearbetet och framtagandet av skötselplaner.

Omvärldsanalys

Utbyggnaden av Tyresöhalvön kommer att medför ökade driftåtaganden på vägnätet, såsom vägbeläggningar, dikningsarbeten, vintervæghållning och belysning. Under utbyggnaden av de nya detaljplanerna kommer också slitaget på det befintliga vägnätet att öka, det kommer också att påverka driftåtaganden inom vägsektionen.

Utbyggnaden på Tyresöhalvön kommer att medföra ökade driftåtaganden även på park och naturmark. Nya skötselplaner och förändring av ytor från extensivt skötta ytor till mer intensivt skötta ytor kräver både mer maskinella och personella resurser. Dessutom ökar mängden skräp i dessa områden.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Tyresös gång- och cykelvägnät är anslutet till grannkommunernas nät.

Mål 2

Tyresö är en av de tio trafiksäkraste kommunerna i landet.

Verksamhetsområde nr 3. Miljö, trafik och övrigt

Verksamhet och syfte

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktig ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet för alla medborgare.

Miljö- och trafikenheten bistår den kommunala organisationen med att omsätta de nationella miljö kvalitetsmålen, de internationella och nationella klimatmålen, de nationella trafiksäkerhetsmålen (nollvisionen), EU:s handikappstrategi, den nationella handlingsplanen för handikappolitiken samt de nationella folkhälsomålen på lokal nivå. Det innebär också att bevaka dessa frågor ur medborgarens perspektiv och därmed bidra till att Tyresöborna får en långsiktigt ekologiskt hållbar, grön, naturskön, trafiksäker, hälsobefrämjande och tillgänglig levnadsmiljö.

Omvärldsanalys

Miljö, klimat och natur

De 16 nationella miljömålen som ska vara uppfyllda till 2020 har dystra prognoser. Det är bara målet om skyddande ozonskikt som ser ut att hålla.

Klimatförändringar. Världsbankens klimatrapport Turn Down the Heat – Why a 4 Degree Warmer World Must Be Avoided publicerades i november 2012. Rapporten varnar för en 4°C temperaturökning fram till år 2100 – en dubbelt så stor temperaturökning än det mål på max 2°C som fastlades på klimatmötet i Köpenhamn 2010. En 4°C temperaturökning har allvarliga konsekvenser som följd. Bland annat kommer stigande havsnivåer, översvämningar, extrema värmeböljor och ökade nederbördsmängder förekomma i mycket högre grad än vad som tidigare befarats, om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Klimat- och energistrategi för Stockholms län. Under 2012 skickade Länsstyrelsen ut en remiss till klimat- och energistrategi för Stockholms län. Strategin innehåller fem regionala mål inom klimat- och energiområdet som ska vara uppnådda i Stockholms län till år 2020

Förslag till regionala mål till år 2020:

- Länets utsläpp av växthusgaser utanför handeln med utsläppsrätter minskar med 25 procent.
- Regionens energianvändning blir 20 procent effektivare.
- Energianvändningens klimatpåverkande utsläpp minskar med 20 procent per invånare (och med 40 procent till år 2030).
- En femtedel av transportsektorns energianvändning är förnybar.
- All energiproduktion sker med förnybara bränslen.

Samordnad varudistribution

En förstudie om samordnad varudistribution har genomförts 2012 för samtliga kommuner på Södertörn. Projektstart för genomförande 2013.

Folkhälsa

Värmeböljor- Hälsoeffekter till följd av temperatur och väderförhållanden bör tas på allvar och preventiva strategier utformas. Kunskap om hur värme påverkar hälsan bör i första hand riktas till personal inom hemtjänst och äldreomsorg – hur hantera sjuklighet under en värmebölja.

Tillgänglighet

Regeringsbeslut om att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av svensk diskrimineringslagstiftning. Den 14 juni 2012 beslutade riksdagen att bristande tillgänglighet ska omfattas av diskrimineringslagstiftningen. Regeringen ska skyndsamt återkomma till riksdagen med ett lagförslag.

Trafik

SL arbetar med en ny stamnässtrategi som kommer på remiss våren 2013 där det föreslås förändringar för Tyresö.

2013 påbörjar SL ny kollektivtrafikupphandling för Tyresötrafiken. Avtalet kommer att börja gälla 2016.

Regional cykelplan (Trafikverket) kommer på remiss våren 2013. Cyklandet ökar – i hela länet både vad det gäller arbetspendling och fritidscyklning, sommar som vinter. Trafikverket vill ha avtal med kommunerna för genomförande med nya länkar och förbättringar i befintliga stråk. Det finns statlig medfinansiering från bland annat trafikverket att söka för åtgärder som förbättrar cykelframkomligheten.

Åtgärdsprogram för buller. EU:s direktiv om omgivningsbuller är inne i sin andra fas. Bullersituationen kartläggs i medlemsstaterna. Åtgärder kommer att tas fram av EU-kommissionen. I augusti 2013 kommer Naturvårdsverket att ha full klarhet över bullersituationen samt ha tillgång till färdiga åtgärdsprogram.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Åtgärder att genomförda enligt beslutad klimatstrategi (inkluderande bl a successivt samordnade varustransporter till kommunens verksamheter)

Mål 2

Kollektivtrafikens andel av trafikarbetet har ökat

Verksamhetsområde nr 4. Vatten och avlopp

Verksamhet och syfte

Syftet med VA-verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten samt att ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna.

Förnyelsetakten av gamla va-ledningar ökas.

Omvärldsanalys

Klimat effekter genom mer intensiva och ökade nederbörds mängder påverkar indirekt spillvattenflödena och dessas kostnader. Detta ställer även ökade behov av uppdimensionering av ledningssystem samt att fördröjningslösningar för dagvatten löpande anläggs.

Gamla delar av VA-nätet i äldre områden som Trollbäcken kräver ökad förnyelsetakt för att bibehålla vattenkvalitet och leveranssäkerhet.

Utvidgning av VA-verksamhetsområden innebär ökade resursbehov.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Dricksvattnet i Tyresö håller så hög standard att 95 procent av abonnenterna anser att vattnets kvalitet är bra.

Väsentliga förändringar

Den pågående utbyggnaden av VA-systemen, främst i Östra Tyresö, medför fortsatt ökade behov av tekniska kapacitetsförbättringar och viss förändring i befintliga, mottagande delar av VA-nätet. Ett allt mer åldrande VA-nät i delar av kommunen kräver ökade tillsyns- och underhållsinsatser varför även förnyelsetakten i ledningsnäten måste påskyndas.

VA-verksamheten har påbörjat en gradvis anpassning till att en klimatförändring även innebär ökade behov av att se över dimensionering och magasineringsförmågorna i befintliga och nya delar av ledningsnät och tillhörande anläggningar. Arbeten med att förändra befintliga VA-anslutningar och -anläggningar fortsätter. Detta berör främst kommunens äldre delar med befintliga anslutningar av tak- och dräneringsvatten till spillvattennätet.

Åtgärderna genomförs för att minska belastningen på befintliga spillvattenanläggningar vid perioder av ökad nederbörd och höga grundvattenstånd.

Verksamhetsområde nr 5. Renhållning

Verksamhet och syfte

Kommunens renhållningsverksamhet ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt samlar, tar om hand och behandlar detta avfall enligt gällande lagstiftning på miljömässigt bästa sätt efter fastställd taxa.

Omvärldsanalys

Fortsatta behov av optimering av avfallslösningar krävs för att minska avfallsmängderna och dess farlighet samt för att uppnå en långsiktigt hållbar avfallsverksamhet.

Införande av matavfallsinsamling är ett viktigt steg mot ett bättre resursutnyttjande ur avfall. Införande av behovsanpassad insamling av hushållsavfall ger medborgarna möjlighet till kostnadsbesparing samtidigt som avfallsmängderna minskas och källsortering ur avfallet ökar.

Källsortering behöver förbättras och kan komma att förändras som följd av att delar av utförandet av producentansvaret eventuellt flyttas över till kommunerna.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Insamlingen av hushållsavfall sker på utsatt tid och på ett sådant sätt att minst 80 procent av abonnenterna är nöjda med hur tjänsterna utförs.

Mål 2

Införande av matavfallsinsamling fortgår i kommunen och 2015 uppgår andelen anslutna hushåll till 60 procent.

Väsentliga förändringar

Inom renhållningsverksamheten pågår ständigt förändringar i takt med skärpt lagstiftning och strävan i att minska avfallens mängder och farlighet. Dessutom ska verksamheten så långt möjligt bidra till uppfyllelsen av nationella och lokala miljömål bland vilka resursutnyttjandet och återvinningen av avfallet har hög prioritet.

Verksamheten har påbörjat övergången till behovsstyrd hämtning av hushållsavfall och gradvis införande av matavfallsinsamling. Dessa nya tjänster förväntas bidra till avfallsminskning och bättre nyttjande som en resurser, bl.a. för samhällets ökade behov av biogas.

En förbättrad konjunktur har inneburit samtidigt ökade mängder av grovavfall, vilket påverkar verksamheten vid kretsloppscentralen och påföljande behandlingskostnader.

Verksamhetsområde nr 6. Bygglovsverksamhet

Verksamhet och syfte

Bygglovsverksamheten innefattar ärenden om bygglov, marklov, rivningslov, strandskydd och olovligt byggande. Anmälningsskyldiga åtgärder kräver numera endast en anmälan. Inom ramen för bygglovsprocessen genomförs tillsyn och tekniska samråd.

Omvärldsanalys

Med syftet att ge förutsättningar för en ökad bostadsbyggnation har en mängd olika utredningar och regeringsuppdrag startats inom plan- och byggområdet. De pågående ekonomiska oroligheterna i Europa har medfört en nedgång rörande försäljning av nyproducerade bostäder. I tider av ekonomisk nedgång finns en oro att boka upp en bostad till ett fast pris idag och sedan sälja sin egen bostad vid ett senare tillfälle. I Tyresö finns flera projekt där den tröga försäljningen påverkar utbyggnadstakten och delvis intresset av att påbörja nya planprocesser. Detta påverkar även antalet bygglovsansökningar. Stoppet för ”mindre” avvikelser och överklagade planer har gjort att antalet bygglovsansökningar i de östra kommundelarna har minskat drastiskt. När ändringen av planbestämmelserna för delar av östra Tyresö vinner laga kraft förväntas antalet bygglovsansökningar öka något igen för framför allt tillbyggnader.

Plan- och bygglovsprocessen genererar mycket kontakter med allmänheten och nya PBL kräver en ökad formell administration, vilket ger stort behov av administrativt stöd. Bygglovsenhetens och planenhetens hopslagning ger på sikt en samordningsvinst och innebär att innehållet i handläggarnas tjänster blir mer varierad och därmed mer attraktiv.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Bygglov handläggs inom sex veckor (med undantag för bygglov för större eller komplexa ärenden).

Mål 2

Allmänhetens kundnöjdhet uppgår till lägst 79 procent och näringslivets kundnöjdhet uppgår till lägst 75 procent.

Väsentliga förändringar

En översyn av hemsidan kommer troligen öka andelen kompletta ärenden som kommer in till enheten och därmed kan den totala handläggningstiden förkortas. En sms-tjänst införs för att meddela när kompletta handlingar erhållits och när bygglov beviljats. Detta som en ökad service till nuvarande skriftliga kommunikation.

Verksamhetsområde nr 7. Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhet och syfte

Under 2012 har i snitt 2 740 barn (1-5 år) varit inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg i Tyresö kommun (inklusive barn från annan kommun). Ett trettiotal barn bosatta i andra kommuner har under året gått i Tyresös förskolor. Efterfråganegraden gällande förskoleplatser har varit 94 procent under 2012.

I Tyresö finns 23 kommunala och 17 fristående förskolor. En tredjedel av barnen som är inskrivna i förskola har sin placering vid en fristående verksamhet. Pedagogisk omsorg (tidigare benämnt familjedaghem/dagmamma) bedrivs vid en kommunal och 11 fristående verksamheter. Cirka 80 barn i förskoleålder är inskrivna inom pedagogisk omsorg. Under 2012 hade i snitt 31 vårdnadshavare vårdnadsbidrag. (Källa: Intern statistik per 15 september 2012)

I prognosen för 2012 och de kommande åren beräknas antalet barn i åldern 1-5 år vara relativt oförändrat enligt vad som framgår nedan:

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antal barn	2 844	2 839	2 810	2 846	2 925

(Källa: Kommunens befolkningsprognos 2012)

Förskolans verksamhet syftar till att i enlighet med Läroplanen för förskolan 1998, Lpfö98 (reviderad 2010), aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen så att de utvecklar en förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar. Verksamheten ska lägga grunden hos barnen för ett livslångt lärande genom en stimulerande, trygg och lärorik verksamhet där alla barn kan delta samt vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande.

Förskoleverksamheten arbetar mot de mål som anges i läroplanen för förskolan.

Omvärldsanalys och framtid

Barnomsorg på obekvämt arbetstid

Från 2013 finns i vissa fall omsorg på obekvämt arbetstid för förskolebarn, som av särskilda skäl behöver det.

Systematiskt kvalitetsarbete

I och med införandet av den förtydligade läroplanen i förskolan, Lpfö98 (reviderad 2010) ökar kraven på systematiskt kvalitetsarbete och dokumentation i förskolan. Förskollärares ansvar betonas och förskolechefens övergripande ansvar ges stor betydelse.

Tillsyn

Från 2013 har kommunstyrelsen beslutat om tillsyn för alla verksamheter, i syfte att säkerställa en god och likvärdig kvalitet för alla barn i Tyresö. Det är Medborgarfokus kvalitetsgrupp som utför tillsynen och förvaltningen ansvarar för att åtgärder och förbättringar genomförs.

Pedagogik i fokus

Fortsättningsvis bör satsning göras på matematik, naturvetenskap och teknik, språkutveckling och IKT (informations- och kommunikationsteknik), men även på kompetensutveckling inom pedagogiskt ledarskap för förskollärare. För att möjliggöra en ökad användning av IKT i förskolorna krävs en utbyggnad av trådlösa nätverk, vilket kommer att innebära investeringskostnader. Möjlighet till teknisk support av surfplattor och annan teknik bör ses över innan en framtida utökad investering görs.

Kompetensutveckling

Utbildningarna inom Förskolelyftet II (2012-2014) har fokus på dokumentation, utvärdering, barn i behov av särskilt stöd, naturvetenskap och teknik samt flerspråkighet och interkulturell kompetens.

Legitimering av förskollärare

Från 2015 gäller behörighetsförordningen för lärare fullt ut. Därefter kommer endast legitimerade förskollärare att få ansvara för undervisningen i förskolan. Förskollärare som tar ut sin examen 1 juli 2011 eller senare ska fullgöra ett introduktionsår med stöd av en mentor, varefter rektorn/förskolechefen utfärdar ett lämplighetsintyg. Detta ställer krav på kommunen som arbetsgivare och rektorer/förskolechefer avseende att hitta lämpliga mentorer.

Attrahera personal

De väntande pensionsavgångarna inom förskollärarkåren de närmaste åren kan, i kombination med en brist på förskollärare, komma att medföra brist på högskoleutbildad personal. För att behålla personal och attrahera nya medarbetare är det viktigt att förutom en god löneutveckling erbjuda kompetensutveckling, möjlighet att delta i nätverk och fortsatt utveckling av förvaltningens volontärverksamhet. Fyra lärosäten i Stockholmsregionen ökar utbildningsplatserna på förskolläraryrket från dagens 860 till 1080 mellan åren 2012-2015 vilket på sikt kan påverka rekryteringsbasen positivt.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Andelen pedagoger med högskoleutbildning har ökat

Mål 2

Förskoleplats garanteras inom *tre* månader att jämföra med skollagens krav på platsgaranti inom *fyra* månader

Verksamhetsområde nr 8. Grundskola inklusive Grundsärskola och Fritidshem

Verksamhet och syfte

Elever (6-15 år) placerade i grundskolan och grundsärskolan

	Kommunala skolor	Enskilda skolor	Totalt
Elever i Tyresö kommun	5 365	309	5 674
Elever utanför Tyresö kommun	110	820	930
Varav 140 elever bosatta i andra kommuner som går i Tyresös kommunala grundskolor.			

Källa: SCB-statistik, 15 september 2012

I kommunen finns 13 kommunala grundskolor och tre enskilda skolor, Montessoriskolan Vintergatan, Breviks skola och resursskolan Yggdrasil. Av de kommunala skolorna är det Kumla skola, Tyresö skola och Strandskolan som har elever i förskoleklass till årskurs 9. Nyboda skola tar emot elever i årskurserna 4-9. De övriga skolorna bedriver från och med höstterminen 2012 undervisning för elever från förskoleklass till årskurs 6. Fårdalas elever i årskurs 6 går i Stimmets skolas lokaler med sina ordinarie lärare från Fårdala. De enskilda skolorna Breviks skola och Montessoriskolan Vintergatan tar emot elever i förskoleklass till årskurs 6 och Yggdrasil, som är en resursskola, tar emot elever i de högre årskurserna.

I prognosen för 2012 och de kommande åren beräknas antalet elever i grundskoleålder att utvecklas enligt sammanställningen nedan.

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antal barn	6 276	6 385	6 496	6 548	6 532

(Källa: Kommunens befolkningsprognos 2012)

Grundskolan verksamhet syftar till att i enlighet med Läroplanen för grundskolan 2011 - Lgr11 - skapa förutsättningar för eleverna att inhämta grundläggande demokratiska värden och förbereda dem för att leva och verka i samhället. Verksamheten ska ge eleverna förutsättningar att inhämta nödvändiga kunskaper för ett aktivt liv i ett föränderligt samhälle.

Grundsärskolan som består av två inriktningar; grundsärskola och träningskola bedrivs på Stimmets skola och Nyboda skola i Tyresö kommun. Verksamheten är anslagsfinansierad. Enligt Skollagen ska Grundsärskolan ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Grundsärskolan undervisar i samma tolv ämnen som grundskolan medan träningskolan undervisas utifrån fem kunskapsområden.

Omvärldsanalys

Systematiskt kvalitetsarbete och dokumentation

För att nå en högre kvalitet och måluppfyllelse är ett systematiskt kvalitetsarbete centralt. Förvaltningen kommer att fortsätta att utveckla Unikum, verktyget för individuella utvecklingsplaner - IUP - med skriftligt omdöme.

Betyg ges sedan höstterminen 2012 i årskurserna 6-9 utifrån en 6-gradig betygsskala. Arbetet med en likvärdig bedömning inom och mellan alla skolor måste intensifieras.

Lärarlegitimation

Från 2015 gäller behörighetsförordningen för lärare fullt ut. Därefter kommer endast legitimerade lärare att få ansvara för undervisningen, sätta betyg och anställas med tillsvidareanställning. Verksamma lärare som saknar lärarexamen kan komplettera tidigare studier för att få en lärarexamen genom VAL (Vidareutbildning av lärare). Lärare med examen som undervisar i ett ämne de inte har behörighet i kan studera inom Lärarlyftet II för att utöka sin behörighet. Även fritidspedagoger kan studera inom lärarlyftet för att bli behöriga i praktisk-estetiska ämnen.

Övergångsregler finns till 2015 då kravet på legitimation gäller fullt ut och efter det får endast legitimerade lärare ansvara för undervisning och sätta betyg. Detta ställer krav på kommunen som arbetsgivare att hitta lämpliga mentorer.

Rekrytering och kompetensutveckling

Vissa yrkesgrupper är idag svåra att rekrytera. Detta gäller bland annat matematik- och NO-lärare, lärare med behörighet att undervisa i grundskolan och fritidspedagoger. För att behålla kompetent personal och attrahera nya medarbetare planeras kompetensutveckling, möjlighet att delta i nätverk samt fortsatt utveckling av Volontärverksamheten.

Matematik

Som en följd av satsningen på matematik blev resultatet i årskurs 9 vårterminen 2012 bättre jämfört med året innan. Förvaltningen avser att fortsätta satsningen bland annat genom deltagande i den statliga satsningen Matematiklyftet som bygger på kollegialt lärande inom matematikdidaktik med mål att göra undervisningen intressantare och ytterligare öka måluppfyllelsen i ämnet. Regeringen har aviserat en utökning av den garanterade undervisningstiden i matematik med 120 timmar med början höstterminen 2013. Om beslut om detta tas, kan ytterligare matematiklärare komma att behöva rekryteras.

Karriärvägar för lärare

Förvaltningen avser att skapa karriärvägar för lärare bland annat genom att införa tjänsten förstelärare. Möjlighet kommer att finnas att ansöka om statsbidrag för detta från höstterminen 2013.

Utveckling av fritidshemmen

Den utveckling av fritidshemmen som inleddes under 2012 fortsätter. Detta sker genom kollegialt lärande i nätverk, föreläsningar och studiebesök, allt med fokus på kvalitetsutveckling i fritidshemsverksamheten.

En skola för var och en

En skola för var och en har sedan starten 2010 blivit en bärande tanke i förvaltningens verksamheter. Syftet är att kunna erbjuda alla barn och elever en god förskola och skola i Tyresö kommun, och att verka för ett inkluderande synsätt.

Sedan hösten 2012 deltar Tyresö i ett treårigt forskningssamarbete kring inkludering tillsammans med 11 andra kommuner och Malmö högskola. Det fortsatta arbetet med En skola för var och en kommer att utgå från den kunskapsbank som forskningsprogrammet avser att bygga upp. Bland framtida aktiviteter kan nämnas; anpassning av material och lärmiljöer till elever med behov av stöd, Tyresö Vetenskapliga Akademi – TVA för elever med stort intresse för naturvetenskap och teknik, premieskolan för elever i årskurs 8 med höga meritvärden samt sommarskola för elever i årskurserna 7-8 i egen regi.

Mål att uppnå 2014

Mål 1

Tyresö hör till de 50 bästa kommunerna avseende elevernas betyg i alla ämnen år 2014.

Mål 2

Minst 90 procent av Tyresös åk 3 elever är godkända i samtliga delprov på nationella proven i matematik och svenska.

Mål att uppnå 2015

Mål 3

Andelen högskoleutbildad personal i förskoleklass uppgår till minst 70 procent. (47 procent 2011).

Mål 4

90 procent eller fler av eleverna i åk 9 är minst godkända i samtliga ämnen år 2015. (78,9 procent 2011).

Mål 5

Personaltätheten (22,5 barn/årsarbetare år 2011) på fritidshemmen ökar och motsvarar riksgenomsnittet (21,5 barn/årsarbetare) år 2015.

Mål 6

Föräldrainflytandet i grundskolan ska öka.

96 procent var nöjda helt eller delvis i 2012 års brukarundersökning.

Verksamhetsområde nr 9. Fritidsgårdar

Verksamhet och syfte

I kommunen finns tre fritidsgårdar; Nyboda, Kringlan och Bergfoten, tre träffpunkter; i Strand, Krusboda och Brevik samt fritidsklubbar på Krusboda skola, Tyresö skola och Strandskolan.

Träffpunkten i Brevik drivs i samverkan mellan kommunen och villaägarföreningen och är öppen en dag i veckan klockan 18:00-21:00.

Fritidsklubbarna har öppen verksamhet för barn i årskurserna 4–6, där barnen utnyttjar fritidsklubben när de själva har behov av det. Klubbens verksamhet är anpassad för de lite äldre barnen.

Fritidsklubbarna Kringlan och Nyboda drivs i samarbete med kommunens fritidsgårdar och fritidsgårdscheferna är ansvariga för dessa. På Tyresö skola och Strandskolan bedrivs verksamheten inom skolans organisation.

Verksamheterna är öppna för alla ungdomar undantaget Bergfotens fritidsgård. På Bergfotens fritidsgård bedrivs så kallad korttidstillsyn. Deras verksamhet är avsedd för ungdomar som omfattas av lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade (Lss).

Fritidsgårdsverksamheten syftar till att ge barnen en meningsfull fritidsverksamhet, efter skoltid, genom en rolig, varierande och trygg verksamhet. Verksamheten ska präglas av respekt för varje enskild individ och anpassas så att alla barn kan delta i verksamheten.

Omvärldsanalys

Fritidsverksamheten på sommaren har stor efterfrågan varför dagkolloverksamheten behöver utökas.

Efter genomförd inventering har bedömts att det finns behov av fritidsverksamhet och stöd till unga tonårsföräldrar. En verksamhet som riktar sig mot denna målgrupp behöver därför startas.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Minst en fritidsgård/fritidsklubb/träffpunkt drivs i annan regi

Verksamhetsområde nr 10. Gymnasium (inkl gymnasiesärskola)

Verksamhet och syfte

Utbildningen på Tyresö gymnasium ska vara av god kvalitet och skapa förutsättningar för eleverna att tillägna sig kunskaper och färdigheter samt förankra de grundläggande demokratiska värden, som vårt samhälle vilar på. Skolan ska utveckla elevernas förmåga att göra medvetna val i syfte att ta ansvar för att nå sina individuella mål. Gymnasiet erbjuder 10 olika program på ungdomsgymnasiet och två program på nationell nivå på särgymnasiet där det även finns yrkes- och verksamhetsträning

Frisök gäller i länet och kommunen har elever på ca 80 olika gymnasieskolor, varav en del utanför länet.

Syftet med gymnasieskolans och gymnasiesärskolans utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv.

Omvärldsanalys

Antalet ungdomar i gymnasieålder fortsätter att sjunka ända fram till 2015. Först år 2020 kommer antalet elever i gymnasieålder vara på samma nivå som år 2008. Över 5500 gymnasieplatser står i nuläget tomma i storstockholmsregionen. Detta har under de senaste åren gjort att det råder en mycket stor rörlighet bland eleverna eftersom det ofta finns en ny plats att tillgå. En ökande andel elever byter skola ett antal gånger innan man bestämmer sig. Bytesperioden som tidigare var omkring tre veckor kan nu sträcka sig nu över en hel termin, vilket gör att det dels blir svårt för skolan att få kontinuitet i grupperna, dels svårt att förbereda för hur skolan ska dimensionera verksamheten. I framtiden bör vi satsa på program där vi har flerparallelliga klasser för att kunna få stordriftsfördelar.

Det är särskilt viktigt att följa utvecklingen av antalet överåriga på gymnasiet samt andelen obehöriga inom introduktionsprogrammen. Behovet av särskilt stöd tenderar att öka inom gymnasiet.

På yrkesprogrammen har skolan hittills haft relativt högt söktryck. Haninge kommun har beslutat bygga ett helt nytt yrkesgymnasium. Tyresö kommun måste vara vaksamma att vi på sikt inte förlorar elever till dem.

Kommunförbundet i Stockholms län, KSL har fått i uppdrag att utreda en eventuell uppräknings av den gemensamma prislistan i länet.

Gymnasiesär- 13 införs med nya kursplaner och betyg.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Av dem som erhåller gymnasieexamen på Tyresö Gymnasiums teoretiska program och yrkesinriktade program med utökning är samtliga elever behöriga till högskola och universitet.

Mål 2

Andelen elever på Tyresö Gymnasium som fullföljer utbildningen uppgår till 98 procent.

Mål 3

Andelen elever från gymnasiesärskolan som erhåller lönearbete efter avslutad utbildning uppgår till två stycken mellan 2012-2015.

Mål att uppnå 2014

Mål 4

Beslut finns om Tyresö Gymnasiums framtida strategiska inriktning 2014.

Väsentliga förändringar

Under 2013 kommer särskolan att införa gysär-13 med nytt innehåll i program, betyg och kurser. Skolan tittar på vilka inriktningar som kan vara lämpliga på det individuella programmet på särskolan.

En stor satsning görs på kriminalvetenskap och kriminalteknik på samhällsvetenskaps- och naturvetenskapsprogrammen. Stora marknadsföringsinsatser har gjorts och förhoppningen är att sökandet till de högskoleförberedande programmen ökar.

Under våren 2013 kommer vi att fasa ut fyra program: estet-, media-, idrotts- och handelsprogrammet.

Arbetet med att utreda skolans placering och dimensionering fortsätter.

Verksamhetsområde nr 11. Vuxenutbildning

Verksamhet och syfte

C3L bedriver särskild utbildning för vuxna (Särvux), kommunal vuxenutbildning på grundläggande- och gymnasial nivå samt utbildningar efter myndighetsgodkännande på yrkeshögskolenivå. I samverkan med högskolan i Gävle erbjuds högskolekurser på distans.

Yrkesutbildningar på gymnasial nivå sker i egen regi och genom ramavtal med andra utbildningsanordnare. I egen regi finns barnskötar-, ekonomiassistent-, omvårdnads-, tornkransförar- och yrkesförarutbildning. Inom yrkeshögskoleutbildningsområdet är C3L:s inriktning IT med utbildningarna Systemutvecklare med Java och App-utvecklare.

I stort sett samtliga gymnasiala kurser kan erbjudas Tyresöborna som distanskurser, antingen i egen regi eller via ramavtal.

Alla Tyresöbor erbjuds studie- och yrkesvägledning på C3L.

C3L samarbetar med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, arbetsmarknadsenheten socialförvaltningen, och kommuner i Stockholms län kring vuxnas utbildning. Inom KomAn-projektet har vuxenutbildningen anpassats för personer med funktionsnedsättning och inom ArbetSam kompetensutbildas kommunanställda inom socialomtjänsten.

Verksamhetens syfte är att stötta människor mot arbete och egen försörjning.

Omvärldsanalys

Det är en tydlig förändring av målgruppen som söker sig till komvux. På grundläggande komvux är mer än 75 % av eleverna utrikes födda. Enligt prognos från utbildningsdepartementet spås en ökning till 89 %. Gruppen med psykiska funktionsnedsättningar har också ökat i och med samarbetet med KomAn.

C3L minskar sin lokalyta från den 1 januari 2013.

Efterfrågan på gymnasiala yrkesutbildningar förväntas var fortsatt hög under 2013. Den statliga Yrkesvux-satsningen som skulle avslutas 2011 fortsätter under 2013. C3L:s gymnasiala yrkesförarutbildning har tilldelats statligt stöd för ett riksrekryterande intag inom Yrkesvux. För första gången har C3L också tilldelats 16 riksrekryterande utbildningsplatser till bussförare.

Det särskilda statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen som startade hösten 2011 fortsätter fram till 2014. C3L vidareutvecklar samarbetet med lokala företag kring lärlingsplatser och det arbetsplatsförlagda lärandet. En ny yrkesinriktning från 2013 förväntas bli en måleriutbildning i samarbete med Tyresö gymnasium. Tyresö fortsätter sitt deltagande på Kommunförbundet

Stockholms län, KSL, och det utvecklingsarbete som pågår för en gemensam vuxenutbildningsregion.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

I den kommunala utbildningen för vuxna (C3L) uppnås betyget godkänd eller högre (A-E) av minst 95 procent av de studerande som slutfört grundläggande eller gymnasiala kurser.

Mål 2

I särskild utbildning för vuxna (Lärvux) har andelen godkända betyg (A-E) ökat med 10 procent årligen, bland de studerande som slutfört grundläggande och gymnasiala kurser. Samtliga som slutfört kurser inom träningsskolan erhåller intyg.

Mål 3

Efter genomgången särskild yrkesutbildning för vuxna (yrkeslärvux) erhåller 50 procent arbete efter 6 månader.

Väsentliga förändringar

Nuvarande kursplaner och betygskriterier för särskild utbildning för vuxna gäller till och med den 30 juni 2013.

C3L:s målgrupp på grundläggande nivå har förändrats, och inom något år sker dessa förändringar även på gymnasienivå. C3L kommer i större utsträckning behöva lärare med inriktning på svenska som andraspråk. Därtill blir lärare med kunskaper om funktionsnedsättningar allt viktigare för C3L.

Verksamhetsområde nr 12. Arbetscentrum

Verksamhet och syfte

Arbetscentrum erbjuder olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder för att fånga upp ungdomar, invandrare, utförsäkrade och arbetslösa och slussa dem vidare till studier eller egen försörjning. Detta sker i nära samarbete med Arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten.

Enhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar/invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och därigenom lättare bli delaktiga i samhället.

Omvärldsanalys

Tillväxten i Stockholmsregionen försvagas och ytterligare avmattning väntas under 2013. Höstens prognosundersökning visar att arbetslösheten kommer att stiga under 2013 och perioden människor är arbetslösa blir allt längre.

Utgångsläget för Stockholm är ändå bättre än för riket som helhet, med bibehållen sysselsättningsnivå och lägre relativ arbetslöshet. Under det kommande året är det framförallt i den offentligt finansierade tjänstesektorn som arbetsgivarna ser ett ökat behov av arbetskraft.

När nu arbetsmarknaden försämras bör extra fokus läggas på grupper som har hög relativ arbetslöshet och/eller många som varit arbetslösa under en lång period. Det gäller exempelvis arbetslösa med förgymnasial utbildning, arbetslösa med funktionsnedsättning, arbetslösa som är äldre och arbetslösa som är födda utanför Europa. Arbetslösheten i dessa grupper ökade kraftigt 2010 och de har inte i någon större utsträckning fått del av den återhämtning som skett sedan början av 2011.

Södertörnskommunerna vill driva ett mer framgångsrikt utnyttjande av den statliga arbetsmarknadspolitik och samordna ett mer effektivt utnyttjande av redan befintliga resurser som t ex utbildning, validering, näringslivet, nätverk etc. För att utreda hur bosättningsprocessen kan förbättras för nyanlända som omfattas av etableringlagen ingår vi i ESF-projektet KUB (Kommunalt perspektiv i Utvecklingen av Bosättningsprocessen).

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Invånarnas självförsörjningsgrad har ökat.

Mål 2

Av de personer som hänvisats till Arbetscentrum arbetar eller studerar 62 procent när kontakten med Arbetscentrum avslutas.

Mål 3

Alla ungdomar 16-24 år som står till arbetsmarknadens förfogande och som har hänvisats till Arbetscentrum är i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 30 dagar.

Mål 4

80 procent av personer över 25 år som fått ekonomiskt bistånd i två månader deltar i av kommunen erbjuden praktik eller annan kompetenshöjande insats.

Väsentliga förändringar

Oron i världen kommer att innebära att antalet asylsökande fortsätter att öka nästa år. Det kommer ställas stora krav på Arbetscentrum och på Tyresö kommun att framförallt att lösa bostadsfrågan. Ensamkommande barn som inte blir klara med sina studier på gymnasiet kan komma bli en ökad grupp på Sfi. Redan nu ser vi en ökning av elevantalet inför terminsstart 2013. Detta medför större undervisningsgrupper vilket gör det svårare att hinna individualisera undervisningen.

Utredningar pågår om Sfi-peng och tidsbegränsad Sfi och detta kan också påverka verksamheten under kommande år.

Arbetet med ”En ingång” inleds. En gemensam inremitteringsfunktion dit alla de som behöver stöd att närma sig arbetsmarknaden kommer. Där möts de av S.E.-handläggare, mobiliseringshandläggare, studie-och yrkesvägledare, jobbagent som kan ge dem det stöd de efterfrågar.

Det finns ett stort behov av att samordna arbetsmarknadsinsatserna i kommunen då fler aktörer nu arbetar med liknande insatser.

Verksamhetsområde nr 13. Bibliotek, kultur och fritid

Verksamhet och syfte

Bibliotek

I kommunen finns tre bibliotek. Biblioteket har under 2012 fortsatt med utökat öppethållande med självservice på biblioteket i Tyresö centrum. Biblioteket i Trollbäcken har byggts om och rymmer nu i helrenoverade mindre och effektivare lokaler.

Via bibliotekets webbsida och applikation för smartphones, kan man dessutom erbjuda ett stort antal smarta e-tjänster.

Syftet med biblioteksverksamheten är att främja intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt ska alla medborgare ha tillgång till ett folkbibliotek.

Kultur

Tyresö kultur omfattar kulturenheten med konsthall, kulturskola, ungdomscafét Bonza, föreningsgården och naturskolan. Huvuddelen av den löpande verksamheten riktar sig mot barn och ungdomar.

Syftet med enhetens verksamhet är att tillhandahålla ett brett varierat kulturutbud och meningsfull fritid för kommuninnevånarna.

Fritid

Fritidsenheten erbjuder olika former av föreningsstöd samt står för ett engagemang för friluftsliv, rekreation och spontanidrott. Insatser för att förbättra fritids- och kulturutbudet för personer med funktionsnedsättning görs.

Ändamålsenliga anläggningar inom verksamhetsområdet ska erbjudas.

Enhetens syfte är att skapa förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter, främst för barn och ungdomar.

Omvärldsanalys

Fritid

Utveckling med ny teknik, självbetjäning via webb och efterfrågan på ny teknik inom området fritid fortsätter.

Fortsatt stor tonvikt kommer att läggas på utbildning av föreningarnas ledare och styrelser då behovet är stort.

Fler föreningar har nått elitnivå och med det följer idrottsförbundens allt högre krav på hallar/anläggningar för spel på högre nivåer. Tillgången på idrottsanläggningar är inte tillräcklig i Tyresö såväl som i Stockholmsregionen som helhet. Inom de traditionella idrotterna framförs önskemål om betydligt mer tid i Tyresös lokaler och anläggningar. Kraven på upprustning, tillbyggnad och modernisering är också höga, då flertalet av kommunens anläggningar är från 60- 70 och tidigt 80-tal.

Befolkningsförändringarna i Tyresö påverkar verksamheterna eftersom behovet och kraven på kultur- och fritidsutbudet förändras. Folkmängden fortsätter att öka i Tyresö kommun vilket leder till ett ökat behov av olika rekreationer. Personer som är 64 år och äldre är den grupp medborgare som ökar mest, vilket kan resultera i att utbudet behöver förändras i framtiden.

Unga människor med mycket fritid är en annan grupp som växer i antal. Ungdomsarbetslösheten ökar och det är viktigt att fånga upp denna befolkningsgrupp.

Bibliotek

Utvecklingen med ny teknik, självbetjäning via webb och efterfrågan på nya medieformer fortsätter. Speciellt utlåning av e-böcker förväntas öka. Detta attraherar nya låntagargrupper som tidigare inte efterfrågat bibliotekets tjänster.

En ny bibliotekslag förväntas träda i kraft 1 juli 2013 och den statliga litteraturutredningen kan komma att lägga förslag om e-böcker och om läsfrämjande insatser under året.

Kultur

Inom kulturområdet finns två starka trender som påverkar den verksamhet Tyresö kultur bedriver. Den ena är att samverka och uppnå synergieffekter, effektiviseringar, kunskapsutbyte och kanske ett bredare utbud. En annan är att digitalisera och därigenom tillgängliggöra, systematisera och öppna nya möjligheter. Detta väcker behovet av kulturarvsarkiv.

Kulturutredningen (SOU 2009:16) föreslår en bredare syn på kulturpolitiken, i utredningen används begreppet ”aspektpolitik” för att beskriva kulturpolitikens betydelse inom utbildningspolitik, arkitektur, stadsplanering, nyföretagande mm.

Inom arkivområdet sker digitaliseringar av kommunarkiv, lokalthistoriska arkiv och kommunernas konstinnehav vilket medför bättre tillgänglighet för medborgarna.

Demografiska förändringar

Den äldre befolkningen ökar i antal vilket påverkar Tyresö kommun både ur en folkhälsoaspekt och ur ett ekonomiskt perspektiv. I Tyresö är många äldre aktiva inom föreningslivet och frekventa besökare i Tyresö kulturcentrum Kvarnhjulet. Ibland behöver denna grupp en högre servicenivå än den som i dagsläget tillhandahålls.

Unga människor med mycket fritid är en annan grupp som växer i antal och det är angeläget att fånga upp denna befolkningsgrupp.

Klimatfrågan

Enligt Sveriges Lantbruksuniversitet har svenska barns skogsbesök halverats under 2000-talet. Denna naturbrist innebär dels negativa effekter på barnens hälsa och inlärningsförmåga, dels att de tappar kontakten med och förståelsen för naturen, de ekologiska sambanden och insikten om jordens begränsade resurser. Insikter som är nödvändiga om vi ska kunna hantera klimatfrågan. Dagens barn och ungdomar behöver rustas med kunskaper om miljö- och klimatfrågor och verktyg för en omställning till ett hållbart samhälle. Mer utomhuspedagogik i skolan är en viktig del i denna process.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

En strategi för att göra Albyområdet mer attraktivt finns.

Mål 2

Tyresö ska ta initiativ till ett samarbete med närliggande kommuner, för att undersöka möjligheten till eventuellt byggande av gemensamma idrottsanläggningar.

Väsentliga förändringar

Fritid

Med start från 1/1 2014 sker all närvarorapportering av Lokalt Aktivitetsstöd via kommunens nya redovisningssystem ApN (aktivitetskort på nätet).

Implementering sker under 2013.

Bibliotek

Inga ännu kända.

Kultur

Inga väsentliga verksamhetsförändringar är beslutade för 2014. Under 2013 utreds möjligheten att konkurrensutsätta delar av kulturenhetens verksamhet.

Verksamhetsområde nr 14. Individ- och familjeomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetens syfte är att vara ett skydds nät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktat arbete mot barn, ungdomar och vuxna. Barnperspektivet genomsyrar hela verksamheten vilket ska ges särskild uppmärksamhet 2013.

Insatserna kan gälla exempelvis ekonomiskt bistånd, familjerätt (adoption, utredning om faderskap, vårdnadsutredningar), familjerådgivning, missbruk, insatser för barn och ungdom, mottagande av ensamkommande flyktingbarn, stödboende, förebyggande insatser, anhörigstöd

Enligt socialnämndens bokslut 2012 fanns i genomsnitt

- 285 hushåll med ekonomiskt bistånd/månad
- 58,7 helårsplaceringar av barn och ungdomar i familjehem
- 13,3 helårsplaceringar av barn och ungdomar i jourhem
- 9,7 helårsplatser HVB (institutionsvård) för barn och ungdom
- 8,4 helårsplatser HVB för vuxna

Till övervägande del utförs verksamheten i kommunal regi.

Verksamhet i **privat regi** motsvarar cirka 25 procent av kostnaderna.

Privata utförare finns inom:

- Familjerådgivning som sker enligt kundvalsmodell med fyra familjerådgivningsföretag
- Boendet Källan som drivs av Frälsningsarmén på entreprenad (21 platser)
- Mottagande av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar på Villa Victoria, 4 platser.

Omvärldsanalys

Försörjningsstöd

Kostnaden för försörjningsstödet steg kraftigt år 2009-2011. Därefter har den kraftiga ökningen avtagit, men en förväntad ekonomiskt minskning för försörjningsstöd har uteblivit. En nyligen gjord översyn visar att Tyresö har en

låg kostnad för försörjningsstöd i relation till andra jämförbara kommuner. Nivån på utbetalt försörjningsstöd per hushåll är högt, medan antalet bidragshushåll per 1000 invånare är lågt. En trend i Tyresö är att hushållen erhåller försörjningsstöd under en allt längre tid.

Försörjningsstödet påverkas starkt av konjunkturutvecklingen, tillgången till arbete och utformningen av trygghetssystemen. Antal varsel blir fler och arbetslösheten ökar särskilt bland ungdomar. Enligt Konjunkturinstitutet kommer lågkonjunkturen fortsätta fram till år 2016. För personer som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden och för personer med funktionsnedsättningar blir det än svårare att få ett arbete. Med anledning av rådande konjunkturläge är det troligt att försörjningsstödet kommer att fortsätta ligga på motsvarande nivå under 2014.

Barn och vuxna

Även anmälningar inom barn och ungdom ökade under åren 2009-2011. Den höga nivån kvarstod under 2012. Antal anmälningar ökade åter under slutet av 2012, bland annat som följd av en ökad samverkan med förskolan/skolan. Anmälningarna har föranlett en ökning av familjehemsplaceringar. Övriga orsaker är lågkonjunkturen, stora barnkullar, vårdnadstvister etcetera. Bedömningen är att den höga nivån av anmälningar och familjehemsplaceringar kommer att bestå under 2014. I Tyresö har även andelen unga som har utvecklat eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa ökat.

Nya ändringar i socialtjänstlagen träder i kraft 2013 och innebär ett stärkt skydd för barn och unga. Lagändringen innebär bland annat att beslut att inleda eller inte inleda utredning (förhandsbedömning) ska fattas inom fjorton dagar. Resurserna inom mottagningsenheten måste därmed ses över. Lagändringen ställer även krav på att regelbundna besök av familjehemsplacerade barn och ungdomar. Uppskattningsvis innebär detta en ökning av antalet besök i familjehem till ca 2,5 dagar/veckan per familjehemssekreterare

Övriga påverkansfaktorer för individ- och familjeomsorgen

- De stora ungdomskullarna födda 1987-1992 börjar bli vuxna och antalet unga vuxna med missbruks- och beroendeproblematik ökar. En hög andel av de unga vuxna som aktualiseras på enheten har komplexa vårdbehov och psykisk ohälsa.
- Regeringen har föreslagit att endast en del av arbetsinkomsten ska påverka rätten till försörjningsstöd. För att även stimulera skolungdomars arbete vid sidan om studierna har liknande förslag lagts fram.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Minst fem ideella krafter och föreningar stöds så att de i ökad utsträckning är ett komplement till socialtjänsten, särskilt för ungdomar.

Mål 2

Självförsörjningsgraden har ökat.

Mål 3

80 procent av personer över 25 år som fått ekonomiskt bistånd i två månader deltar i av kommunen erbjuden praktik eller annan kompetenshöjande insats.

Väsentliga förändringar

Under 2013 kommer en översyn att genomföras av förutsättningarna att dela verksamhetsområdet IFO i beställare och utförare på samma sätt som påbörjats inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i syfte att skapa en gemensam styrning inom förvaltningen.

Verksamhetsområde nr 15. Äldreomsorg

Verksamhet och syfte

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen.

Insatserna kan gälla exempelvis särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård/växelvård), dagvård, öppen dagverksamhet, hälso- och sjukvård till och med sjuksköterskenivå inom äldreboende, hjälp i hemmet – Hemtjänst - (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm), bostadsanpassning, rehabilitering, munhälsovård och medicinsk fotvård inom äldreboenden, förebyggande insatser, anhörigstöd.

Enligt socialnämndens bokslut 2012 har antalet hemtjänsttimmar ökat från 184 842 timmar år 2011 till 197 468 timmar år 2012. Totalt väljer omkring 34 procent privat utförare.

Antalet helårsplatser i särskilt boende (permanent och korttid) har ökat från 274 platser 2011 till 287,7 år 2012. Boende i privat regi har ökat från 45 till 46 procent.

Kundval finns inom hemtjänsten med 6 utförare, den kommunala utföraren samt 5 privata företag; Attendo Care AB, AB Stockholm hemtjänst och service, Lindalens Stöd och Hemtjänst AB, Real Omsorg i Storstockholm samt Vård- och omsorgsteamet i Norden.

Av 4 äldreboenden drivs 3 i privat regi; Krusmyntan och Trollängen drivs av Carema Care AB och Ängsgården av Mimosa Vård och Omsorg AB.

Omvärldsanalys

Kraftig ökning av antalet äldre och äldreomsorgens kostnader

Antalet personer i Tyresö över 65 år beräknas öka med 21 procent under perioden 2011-2025. Högst ökningstakt är det inom den mest omsorgskrävande gruppen, de över 80 år. Gruppen 80-89 år ökar med 118 procent och gruppen över 90 år ökar med 140 procent.

Utvecklingen går mot att äldre som är ålderssvaga och somatiskt sjuka i allt större utsträckning vårdas i det egna hemmet, samtidigt som behovet av boendeplatser för demenssjuka ökar. Om denna utveckling fortsätter kommer demenssjuka i allt högre utsträckning än i dagsläget belägga platserna inom särskilda boenden. Uppskattningsvis är kostnaden för demensplatser 10-15 procent högre än för platser för somatiskt sjuka, vilket innebär att kostnaderna för äldreomsorgen kan komma att öka ytterligare

Ansvar för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden

År 2014 träder Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden i kraft. Det innebär att Socialnämnden ska fatta tydliga beslut där det framgår vilka insatser den enskilde ska få i boendet och att dessa regelbundet ska följas upp på individnivå. Både socialnämnden och den som driver verksamheten har ansvar för att boendet är bemannat efter behoven dygnet runt. Föreskrifterna innebär även förändrat utrednings- och beslutsförfarande inom biståndsavdelningen och handläggarresurserna måste sannolikt öka.

Övriga påverkansfaktorer för äldreomsorgen:

- Kommunförbundet Stockholms län, KSL, har tillsammans med landstinget tagit fram förslag till inriktning och omfattning av hemsjukvården efter en kommunalisering från år 2015. Det innebär stora organisatoriska och strukturella förändringar för kommunen. Kommunaliseringen kommer att finansieras genom en skatteväxling som ska motsvara faktiska kostnader år 2011. Mot bakgrund av befolkningsprognosen som visar på en ökad andel äldre inom kommunen, är det rimligt att anta att även behovet av hemsjukvård kommer att öka och att skatteväxlingen inte kommer att kompensera kommunens framtida behov.
- Regeringen vill öka invånarnas möjlighet till god insyn i vårdens och omsorgens kvalitet genom en etisk plattform som ska omfatta alla vårdgivare- oavsett driftsform- som får del av offentlig finansiering. Finansdepartementet kommer att starta en utredning kring ägarförhållanden hos privata företag inom välfärden.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Nöjd kund-index uppgår till lägst 75 inom äldreboenden och lägst 80 inom hemtjänsten enligt socialstyrelsens nationella undersökning.

Väsentliga förändringar

Som en följd av ökad konkurrensutsättning och ökad valfrihet har socialförvaltningen successivt förändrat organisationen. Organisationen måste ge förutsättningar för att de olika rollerna som beställare respektive utförare kan hållas isär, i synnerhet om kommunen deltar i valfrihetssystem med egenregiverksamhet och innehar båda rollerna. Socialnämnden genomför nu en organisationsöversyn. Ett nytt ersättningssystem håller på att utvecklas inom särskilda boenden som kan innebära förändringar.

Projektet Trygg i Tyresö avslutas 2013. Projektet har haft positiva resultat och vårdkedjan som byggts upp i projektet bör bibehållas.

Verksamhetsområde nr 16. Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhet och syfte

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. För att nå dit behövs ett rikt utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov.

Insatserna kan gälla exempelvis, boende och boendestöd, korttidsvistelse, korttidstillsyn, hjälp i hemmet – Hemtjänst, avlösarservice, ledsagarservice, kontaktpersoner, bostadsanpassning, daglig verksamhet, personlig assistans, anhörigstöd, sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning, förebyggande insatser.

Enligt socialnämndens bokslut 2012 fanns i genomsnitt

101,2 helårsplatser i gruppboenden och servicebostäder, varav 88,2 i kommunal regi och resterande externa köp
3,0 helårsplatser i barnboende i kommunal regi
71 personer med personlig assistans, varav 39 valt kommunal regi
115,8 helårsplatser i daglig verksamhet, varav 78,5 i kommunal regi och resterande externa köp

Verksamhet i privat regi svarar för drygt 20 procent av kostnaderna i bokslut 2012.

Till övervägande del utförs verksamheten i kommunal regi inom avdelningen Verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Ett gruppboende med sex platser drivs i privat regi av Carema Orkidén sedan 2010.

Hemtjänsten utförs av samma kommunala utförare som inom äldreomsorgen samt av fem privata hemtjänstföretag (samma som inom äldreomsorgen). Cirka 50 procent av brukarna med funktionsnedsättning väljer privat utförare.

Ett **valfrihetssystem enligt LOV** (lag om valfrihetssystem) gäller sedan 2011 för daglig sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Det finns i nuläget fyra privata utförare; Jobbverket, Fontänhuset, Iris Hadar AB, Blå Vägen.

Omvärldsanalys

Stadig ökning av insatser

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har antalet personer som har minst en insats från sin kommun enligt LSS ökat med 2-3 procent per år under en lång följd av år. Den vanligaste insatsen, daglig verksamhet, är också den som ökat mest. Motsvarande trend finns även inom Tyresö kommun, vilket har medfört att Tyresö har en normal nivå med insatser i jämförelse med andra kommuner. Andelen beviljade insatser (LSS och SoL) beräknas öka med 18 procent till år 2015. Behovet av utökning av insatser är främst inom boende, daglig verksamhet och personlig assistans. Upphandling enligt LOV för daglig verksamhet LSS är på väg att genomföras.

Ökad möjlighet för personer med en funktionsnedsättning att få stöd till arbete

I regeringens budgetproposition för 2013 ges förslag om en utökning av platserna med särskilt introduktions- och uppföljningsstöd, SIUS, i syfte att öka möjligheten för dem som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få ett arbete. SIUS innebär att arbetsgivare och individ får stöd av en person med särskild kompetens såväl i matchningsskedet som i anställningsprocessen och efter anställning på arbetsplatsen. Regeringen avser att ge Arbetsförmedlingen uppdraget att stegvis implementera praktikprogram för personer med funktionsnedsättning inom de statliga myndigheterna utifrån tillgången på lämpliga arbets sökande och platser.

Förslaget ligger i linje med kommunens mål och att fler ska gå från daglig verksamhet och gymnasiesärskola till arbete. Förslaget innebär vidare att behovet av daglig verksamhet kan komma att minska på sikt.

Övriga påverkansfaktorer för funktionsnedsättningsområdet:

- Den nya gymnasiesärskolereformen börjar tillämpas hösten 2013. Detta kan komma att innebära att större och mer varierat utbud av daglig verksamhet kan komma att efterfrågas. Den nya gymnasiesärskolan innebär även att valfrihet mellan de olika skolorna och dess inriktning. Detta kan medföra ökade kostnader för eftermiddagsverksamhet och elevhemsboende.
- Socialstyrelsen har riktat kritik mot att antalet personer på gruppboendena är för högt. Socialstyrelsens rekommendation är 3- 5 personer per gruppboende. I Tyresö bor upp till 6 personer per gruppboende. Ökade krav på färre personer per gruppboende kan komma att påverka utformningen av framtida gruppboenden och få kostnadsdrivande konsekvenser.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

6 personer med funktionsnedsättning får aktivt stöd inom ramen för daglig verksamhet för att komma närmare arbetsmarknaden och som alternativ till daglig verksamhet för den som önskar.

Mål 2

Kvalitetsindex enligt kvalitetsbarometern är lägst 1.40. 2011 var värdet för LSS-verksamheten gruppbostad 1,41, servicebostad 1,27, och daglig verksamhet 1,23.

Väsentliga förändringar

Som en följd av ökad konkurrensutsättning och ökad valfrihet genomför socialförvaltningen en organisationsöversyn. Organisationen måste ge förutsättningar för att de olika rollerna som beställare respektive utförare kan hållas isär, i synnerhet om kommunen deltar i valfrihetssystem med egenregiverksamhet och innehar båda rollerna.

Konsekvenser av hur brukarna väljer när LOV införs för daglig verksamhet LSS 2013, kan innebära förändringar för TYDA, Tyresö Dagliga verksamhet i kommunal regi.

Verksamhetsförändringar kan förutses inom boendeenheterna om LOV införs för boendestöd enligt SoL. Även nytt ersättningsystem för boendeenheterna kan innebära förändringar.

Verksamhetsområde nr 17. Gemensam verksamhet

Verksamhet och syfte

Inom verksamhetsområdet ryms kommundirektörens stab, konsult- och servicekontoret, projekt BEST-IT samt projekt Medborgarfokus. Stabens primära uppdrag är att bistå kommundirektören i arbetet med att planera, leda och följa upp kommunkoncernens verksamheter. I stabsrollen ingår att utarbeta riktlinjer, ge direktiv, stötta och samordna gemensamma processer såsom styrprocessen, finansierings- och arbetsgivarfrågor, IT, ekonomi samt kommunikation.

Konsult- och servicekontoret ska ge service och stöd på ett kostnads- och tidseffektivt sätt. Tjänsterna ska utformas efter verksamheternas behov inom ramen för tilldelad budget. Tjänsterna omfattar följande: ekonomi och redovisning, personal och lön, fastighet och lokalvård, kontorsservice, kansli, IT och telefoni samt upphandling.

Projekt BEST-IT ska säkerställa att verksamheternas IT-relaterade behov hanteras på ett effektivt sätt.

Projekt Medborgarfokus arbetar utifrån att kommunens invånare ska vara nöjda med och ha god nytta av den verksamhet kommunen ansvarar för.

Medborgarfokus ska verka för en ökad dialog med medborgare, företag och organisationer och utveckling av god service, tillgänglighet och närbarhet. Fristående granskningar och ett välfungerande system för synpunktshantering ska bidra till kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling.

Omvärldsanalys

Interaktiv samhällsstyrning

Samhällsstyrningen utvecklas successivt mot nyare former av samspel mellan politiker och samhällsaktörer i syfte att politikerna ska kunna uppnå ett bättre resultat där medborgarna blir mer nöjda och förtroendet för politik och verksamhet ökar. Detta har framför allt kommit till uttryck i ett antal medborgardialoger som börjat genomföras i kommuner och landsting. Digitalisering och sociala media gör det enklare för medborgarna att dela med sig av förslag och synpunkter och underlättar möjligheten till dialog. Det är dock viktigt att även utveckla kanaler för att lyssna på invånare som inte utnyttjar internet.

Omvärldens bild av Tyresö kommun

Kännedom om Tyresö, framförallt inom regionen, och kommunens anseende blir allt viktigare för vår konkurrenskraft som arbetsgivare, vårt inflytande i regionen och externa samarbetspartners investeringsvilja.

Valfrihet och ökad rörlighet

Ökade valmöjligheter och ökad rörlighet mellan olika servicegivare/utförare ställer krav på förändrad planering och uppföljning. Rörligheten stannar inte vid kommungränsen. Från en situation när tillgodoseendet av ett behov, av tex förskole- eller grundskoleplatser, kunde planeras med utgångspunkt från gällande befolkningsprognos för ett geografiskt område ställer nuvarande utveckling väsentligt annorlunda krav. Genom att fler aktiva val görs mellan både olika regiformer och olika utförare med olika profil och rykte blir det svårt att förutse var det uppstår bristsituationer och var det blir överkapacitet. Det blir därigenom en svår avvägning mellan att uppfylla invånarnas preferenser och att uppnå ett effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser.

Sammanhängande med denna utveckling är också ökade krav på att tydliggöra kommunens roll och ansvar, styrmodeller och medborgarnas möjlighet att jämföra olika utförares verksamhet och kvalitet. Uppföljningsrutiner har huvudsakligen varit utformade för att följa upp verksamheter i kommunal regi.

Rörligheten ställer också krav på utökat samarbete med angränsande kommuner och gemensamma regionala satsningar. Inom många verksamhetsområden krävs utökat samarbete och helhetssyn inom kommunen, många av medborgarnas frågor kräver förvaltningsöverskridande lösningar.

Digitalisering, närbarhet och service

Sverige ska vara bäst i världen på digitalisering! Så lyder den målsättning som regeringen har formulerat i den digitala nationella agendan. Målsättningen ställer höga krav på samverkan med andra aktörer och utveckling inom kommunen. Det kräver smarta tjänster som förenklar möjligheterna att ta del av kommunens information, komma i kontakt med kommunens olika verksamheter, förenkla för företagare eller planera utbyggnad av villan med mera.

Med bra e-tjänster och ökad öppenhet kan privatpersoner och företagare lättare ta ansvar och kontroll över sin vardag, mer oberoende av tid och plats. Den traditionella kontorstiden uppfyller inte längre kraven på tillgänglighet. Medborgarnas tillgång till uppgifter och information via mobila plattformar får idag anses som en självklarhet. Den senaste utvecklingen med mobiltelefoner som har internetuppkoppling innebär att cirka 60 procent av medborgarna, i sin ficka, har tillgång till kunskap som kan nås på sekunden.

Dagens unga har stora förväntningar på att få ge synpunkter, kommentera och delta i nätverk. De är ombytliga i sina val av media och är därför svåra att nå. Rekrytering sker i allt större utsträckning via nätverk i sociala media som

Linkedin, BranchOut, Facebook, Skillpartner etc. Nya nätverk ”poppar” ständigt upp.

Äldreomsorgens långsiktiga utveckling

Antalet äldre invånare i Sverige ökar. I Tyresö ökar antalet äldre i snabbare takt än i riket. Eftersom ökningstakten i den mest omsorgskrävande gruppen, den över 80 år, är allra högst kommer det att ställa höga krav på utbyggnad av äldreomsorgen och den kommer efter hand att utgöra en ökande andel av kommunens verksamhet i såväl ekonomiska som personella termer. Det ökande behovet av platser i särskilda boenden kommer också att kräva omfattande investeringar, vare sig det sker i kommunens eller i någon annans regi, med åtföljande krav på mark och infrastruktur för ändamålet. Det tillkommande finansieringsbehovet fram till år 2025 är beräknat till 225 miljoner.

Det ställer krav på prioriteringar och effektiviseringar, eventuellt kombinerat med skattehöjningar. En högre sysselsättningsnivå bedöms också underlätta de framtida utmaningarna.

Konkurrensen om arbetskraften ökar

Det finns idag en konkurrens om arbetskraft inom vissa yrkesgrupper i den kommunala sektorn. Allt tyder på att konkurrensen kommer att öka och utvidgas till att omfatta flertalet yrken till följd av kommande pensionsavgångar och konkurrensutsättning av verksamheter i kombination med en förväntad ökad efterfrågan på de tjänster kommunen erbjuder.

Chefernas vardag blir mer komplex

I takt med att omvärldens krav förändras har våra chefer fått allt fler frågor att hantera. Ett gott ledarskap som kan tal tillvara på och utveckla medarbetares kompetens är en förutsättning för att kunna erbjuda medborgarna fortsatt god service. En ny generation medarbetare har också andra förväntningar på delaktighet och är rörligare på arbetsmarknaden än vad som varit vanligt hittills. Detta sammantaget gör att vi behöver satsa långsiktigt på ett program som framför allt inriktas på att stärka våra chefers kompetens i att motivera och leda medarbetare i och för förändring.

Mål att uppnå 2015

Mål för verksamhetsområdet presenteras i avsnittet om kommungemensamma mål. Därutöver finns mer detaljerade mål och aktiviteter i respektive plan för kommundirektörens stab, konsult- och servicekontoret, projekt BEST-IT och projekt Medborgarfokus.

Väsentliga förändringar

I takt med att fler anordnare engageras i utförandet av våra tjänster behöver vi utveckla nya metoder för styrning och ledning. Detta är ett prioriterat område. Organisation och arbetsmetoder måste anpassas inte minst när det gäller kravställande, uppföljning och tillsyn. Transparens och dialog med externa

aktörer är nödvändigt. Likaså krävs att ekonomistyrningen utvecklas utifrån de nya förutsättningarna. Vidare ställs krav på ett tydligt sätt att styra och leda de verksamheter som utförs i egen regi på ett konkurrenskraftigt sätt.

Verksamhetsområde nr 18. Kommunalförbund m.m

Verksamhet och syfte

Under anslaget budgeteras de verksamheter som kommunen bedriver i samarbete med andra kommuner i form av kommunalförbund, gemensam nämnd eller annat formaliserat samarbete (förutom Samordningsförbundet Östra Södertörn som utgör ett komplement till Socialnämndens och Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter). Vidare budgeteras kostnader för kommunens medlemskap i intresseorganisationer samt för kommunrevisionen. Det gäller följande verksamheter eller poster:

- Södertörns Brandförsvarsförbund, som handhar räddningstjänst för tio medlemskommuner. Tyresös andel i förbundet är 9,08 procent.
- Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund, som svarar för miljö- och hälsoskyddstillsyn för kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Tyresös andel i förbundet är 29,6 procent.
- Södertörns Överförmyndarnämnd som drivs i form av en gemensam nämnd och svarar för överförmyndarverksamheten för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö kommuner. Tyresös andel i förbundet är 11,5 procent.
- Avgifter för medlemskap i Sveriges Kommuner och Landsting och i Kommunförbundet Stockholms län.
- Arvoden och omkostnader för kommunens revisorer samt konsultkostnader för revisorernas biträde

Mål att uppnå 2015

Mål sätts och uppföljning sker inom respektive organisation

Verksamhetsområde nr 19. Politisk verksamhet

Verksamhet och syfte

Tyresö kommun har en av de lägsta kostnaderna i Sverige för de förtroendevalda och det politiska systemet. Sveriges kommuner och landsting tar årligen fram jämförelser för den politiska verksamheten. I jämförelserna för politisk verksamhet ingår kostnader för styrelser och nämnder, deras administration, kostnader för allmänna val, överförmyndare, politisk revision och bidrag till politiska partier. År 2011 var kostnaden för politiken i Tyresö 416 kr per invånare. Den låga kostnaden kan bland annat förklaras av att Tyresö i jämförelse med många andra kommuner har färre förtroendevalda och färre nämnder.

Mål att uppnå 2015

Alla offentliga sammanträdeshandlingar till kommunfullmäktige, samtliga nämnder och dess utskott och beredningar distribueras digitalt senast vid utgången av år 2015, och ersätter därmed samtliga pappersutskick av offentliga sammanträdeshandlingar.

Kommunens bolag

Verksamhet och syfte

Kommunen äger två bolag; Tyresö Bostäder AB och Tyresö Näringslivs AB. Tyresö Näringslivs AB:

Tyresö bostäder ska på affärsmässiga grunder förvalta attraktiva bostäder och områden inom kommunen. Vidare ska bolaget verka för att skapa social gemenskap, god service och trygghet inom områdena.

Bolaget ska i sin planering verka för ungdomar som söker sitt första boende samt äldre som efterfrågar anpassade boenden. Samarbete med socialförvaltningen angående förturer ska också förekomma.

Verksamheten omfattar 3282 lägenheter och 175 lokaler. Tillsammans blir förvaltningsytan 251 649 kvm. För närvarande har bolaget ca 17 000 personer som är anmälda till intressekön för att få hyra en lägenhet. Omflyttningen ligger på ca 9 procent vilket motsvarar knappt 300 lägenheter.

Under året färdigställs 74 lägenheter till dem som fyllt 70 år. Planering för ytterligare ca 200 lägenheter pågår och detaljplanen beräknas vara klar för beslut i slutet av 2012.

Bolaget har upprättat en plan för nyproduktion som ska ligga till grund för beslut när det gäller nyproduktion. Planen omfattar ca 200 lägenheter inom tre till fem år samt ca 200 lägenheter till 2025.

Tyresö Näringslivs AB:s verksamhet är numera begränsad. Efter att det tidigare engagemanget i Tyresö Slots västra flygel har avvecklats under 2012 och det tidigare helägda bolaget Fastighetsbolag Maria Sofia AB har fusionerats in i bolaget är dess verksamhet begränsad till att förvalta ett antal fastigheter inom det sk brädgårdsområdet. Dessa fastigheter är för närvarande uthyrda till Tyresö kommun (för upplagsändamål) och till andra hyresgäster för näringsverksamhet och som bostäder.

Mål att uppnå 2015

Mål 1

Minst 150 nyproducerade lägenheter är klara för inflyttning.

Mål 2

Nöjd kundindex uppgår till minst 4,2, extern mätning av Progress. (Kundindex 2010 3,76).